

REGIONSAMVERKAN SYDSVERIGE

ÄSKANDE OM NATIONELLT PÅVERKANSARBETE KRING
SKOLA OCH KULTUR

Nya vägar för att nå målen

Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott vill säkerställa att alla barn i Sydsverige får uppleva kultur. Det gör de inte idag. Vissa barn får uppleva kultur, andra inte. Under de senaste decennierna har olika insatser gjorts på kommunal och regional nivå för att få en likvärdig tillgång till kultur i skolan för barn. Men likvärdigheten har ändå inte nåtts. Frågan måste angripas på ett nytt sätt. Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott har en stark kulturpolitisk position i Sverige. Utskottet vill använda den positionen till att gå till botten med problemet och tillsammans med ansvariga departement och myndigheter finna nya lösningar.

Bakgrund

Sedan 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Det innebär att alla barn har rätt att ta del av och utöva kultur. Då alla barn i Sverige går i skolan är samarbetet mellan kultur och skola den enda möjligheten för det offentliga att uppnå lagkravet.

Kultur i skolan ska enligt läroplanen ingå i skolans ordinarie uppdrag. Trots detta är tillgången till kultur för barn och unga inte likvärdig.

Idag beror ett barns tillgång till kultur på var de bor, vilken skola eller vilken klass de går i. Verksamheten är i hög utsträckning personberoende. Insatser som kommunala kulturgarantier är av stor betydelse men garantierna gäller inte alltid exempelvis de barn som går på friskolor. En utmaning är dock att det saknas både en nationell överblick över hur stor andel av barnen som möter kultur i skolan och en strategi för samverkan mellan kultur och skola.

Regionerna prioriterar kultur för barn och unga högt. Inom kultursamverkansmodellen var nästan hälften av verksamheternas föreställningar eller konserter 2023 riktade till barn och unga.¹ Utbudet når dock inte alla barn i regionerna och en enskild region har inte rådighet att själv garantera varje barns rätt till kultur. Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott vill därför genomföra ett nationellt påverkansarbete för att bygga robusta nationella strukturer för att alla barn ska uppleva högkvalitativ kultur i skolan.

¹ Kulturrådet, Kultursamverkansmodellen Uppföljning av ekonomi, personal och aktiviteter 2023, 2024

Nationellt påverkansarbete

Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott vill genomföra systematiska dialoger med relevanta aktörer som Kulturrådet, Skolverket och utbildnings- respektive kulturdepartementet för att tillsammans formulera både hinder och möjligheter kring barns rätt till kultur i skolan. Resultatet av dialogerna ska därefter analyseras och kompletteras med relevant forskningsunderlag.

Arbetet ska resultera i konkreta förslag till nationella strukturer för alla barns rätt till kultur. För att uppmärksamma arbetet vill Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott genomföra ett seminarium på Almedalsveckan 2026.

Det nationella påverkansarbetet ryms inte inom befintliga resurser och kräver en extern konsultinsats. Medlen ska gå till att arrangera dialogerna ovan, sammanställa och analysera resultaten samt anordna seminarium i Almedalen.

Beslutshantering

Enligt Regionsamverkan Sydsveriges verksamhetsplan 2025 har utskotten mandat att självständigt förbereda beslut. När ärenden är redo för beslut i styrelsen står utskottet enigt bakom förslaget. Därmed behöver förankring vara gjord i medlemsorganisationerna före beslut i styrelsen.

För att uppnå detta hanteras underlaget enligt följande:

Förslag till beslut

Kulturutskottet beslutar att lyfta frågan i respektive medlemsorganisation med intentionen att äska 500 000 kr från Regionsamverkan Sydsveriges styrelse för att genomföra nationellt påverkansarbete kring kultur i skolan.